

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA

2.Kf.27.200/2010/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Szepesi István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa [1088 Budapest, Reviczky u. 5., Hiv. sz.: ...] alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. évi január hó 28. napján kelt 23.K.32.237/2009/5. számú ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (azaz tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 36.000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2009. február 2-án 17:25:25 kezdettel sugározta a „..."-nak a „...!" című részét, amelyet II. kategóriába sorolt és ennek megfelelően tette közzé 6 alkalommal annak előzeteseit is.

Az alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) a 2009. április 22. napján kelt ... számú határozatában megállapította, hogy a felperes e műsorszolgáltatásával megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 5/B.§-ának (3) bekezdésében, 5/C.§-ának (2) bekezdésébe és az 5/A.§-ának (2) bekezdésében foglaltakat, ezért az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés c) pontja, valamint a Műsorszolgáltatási Szerződés (a továbbiakban: MSZ) 11.1.5. és 11.2.1. pontja alapján mindösszesen 225 perc időtartamra felfüggesztette a felperes műsorszolgáltatási jogosultságának gyakorlását. A perbeli műsorszám egyes jeleneteinek kiemelésével rögzítette, hogy a beszélgetésekben felvetett kényes témáknál (... szexuális életének taglalása, a kegyeiért folytatott verseny, a meghívott hölgyvendégek megnyilvánulása stb.) kiemelt hangsúlyt kapott a szenzációhajhász bemutatás. A szexualitásra történő célozgatások, utalások és ezt megerősítő képi és formai elemek nagyszámban fordultak elő. Különösen aggályosnak tekinthető volt a műsorszámban előtérbe kerülő, az átlagostól eltérő szexuális viselkedésre való verbális utalásokkal teli megjelenítési forma, az érzelmek nélküli szexuális kapcsolat, valamint a gyermeknemzés rutinszerű cselekedetként történő bemutatása, amelyet a műsorvezető kérdéseivel még inkább fokozott. A műsorszámban megjelenő humor bagatelizálta a látottak súlyát, fokozva ezzel a káros üzenet hatását és nem segítette elő a pszichológiai feszültség oldását. A megjelenített kérdéskörök és azok kifejtési módja károsan befolyásolhatták a még szerényebb élettapasztalattal rendelkező fiatal nézők erkölcsi fejlődését. Utalt arra, hogy a fiatal korosztály önálló értékrendjének kialakításához a televízióban látott szereplők gyakran kínálnak fel modelleket, amelyeket a fiatalok még kritikátlanul fogadnak el, illetve élettapasztalataik hiánya miatt nehezen ítélik meg a bemutatott életszemlélet és magatartás erkölcsi és társadalmi elfogadottságát. Tekintettel arra, hogy a műsorszám II. kategóriába került besorolásra, így a 12 éven aluliak is tartózkodhattak a televízió képernyője előtt, akik még szülői felügyelet mellett sem érthették meg a műsorszámban elhangzottakat, amelyek egyértelműen károsan hatottak az erkölcsi fejlődésükre. Mindezen elemek együttes értékelése eredményeként jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek a műsorszámot a III. kategóriába kellett volna sorolnia, és ennek megfelelő időpontban sugároznia, és a műsorelőzeteseket is ennek megfelelően kellett volna közzé tennie. A szankcionálással összefüggésben kiemelte, megjelölte, hogy a klasszifikáció megsértése miatt 2008-ban és jelen döntés meghozataláig mely határozataival marasztalta a felperest, hangsúlyozva, hogy a 2009. év folyamán eddig mindösszesen 149 perc időtartamú felfüggesztés sem eredményezte a műsorszolgáltató jogkövető magatartását. Súlyosító körülményként értékelte azt, hogy a felperes rendszeresen követi el a kiskorúak védelmét szolgáló előírások megsértését.

A felperes keresetében anyagi és eljárásjogi jogszabálysértésekre hivatkozással elsődlegesen az alperesi határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Harmadlagos kérelme a szankció megváltoztatására irányult. Eljárási jogszabálysértésként a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános

szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§-ának (1) bekezdésében és 72.§-ának (1) bekezdés e) pontjában foglaltak megsértésére hivatkozott. Álláspontja szerint a perbeli műsorszám nem volt alkalmas a 12 éven aluli kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, emiatt az alperes döntése jogsértő. Állította, hogy a perbeli műsorszám nem tartalmazott III. korcsoporti besorolást megalapozó elemeket. Előadta, hogy a műsorszám központi alakja ... volt, akinek a meghívott vendégek a médiából ismert magatartásával kapcsolatosan véleményüket elmondhatták. E műsor nem törekedett többre, mint hogy humoros formában bemutasson egy karaktert, aki nem titkoltan polgárpukkasztó viselkedésével és mondataival arra törekszik, hogy az embereket arra készítse, vegyék le álarcukat és őszinték legyenek. A helyenként burleszkbe illő jelenetek, párbeszédnek egyértelmű célja a kötetlen szórakoztatás volt. A műsor szerkesztői igyekeztek, hogy a kényesebb részeknél humorral oldják az esetlegesen elhangzó kijelentéseket, amelyeket a kiskorú nézőknek is érteniük, érzékelniük kellett. A műsorszám talk show jellege miatt nem volt hivatott biológia óra helyettesítésére; hangvétele és műfaji jellege miatt nem is tűzte ki célul, hogy felvilágosító feladatot teljesítsen be. Véleménye szerint az alperes által kiemelt és aggályos jelenetek sem alapozzák meg a III. kategóriába való besorolást. Emiatt nem követett el jogsértést a műsorszám és annak előzeteseinek közzétételével. Sérelmezte, hogy a szankcionálás tekintetében az alperes nem adott számot mérlegelése szempontjairól, nem jelölte meg, hogy mi alapján választotta ki a jogkövetkezményt az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdése szerinti szankciók közül, illetőleg milyen körülmények figyelembevételével mellett határozta meg annak mértékét, ami rendkívül súlyos és túlzott joghátránynak minősült. Utalt arra, hogy az alperesi döntésben megjelölt marasztaló határozatok túlnyomó része nem jogerős, mivel azokkal szemben bírósági felülvizsgálatra irányuló keresetleveleket terjesztett elő. Kiemelte továbbá, hogy az elmúlt több mint három évben a „...” adásaival nem sértette meg az Rttv.-nek a kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseit.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte, mert a kifogásolt elemek miatt a perbeli műsorszám a II. korhatári kategóriába tartozó nézőközönség egészséges fejlődésére káros hatást gyakorolhatott, ezért indokolt volt a műsorszolgáltató szankcionálása.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a műsorszám témájának a feldolgozása, illetőleg a szereplők magatartásbeli és verbális megnyilvánulásai alapozták meg a III. kategóriába való besorolást. Kiemelte azokat a képi és verbális elemeket, amelyek nemcsak a jó ízlést sértik, de torz magatartás minták közvetítésére is alkalmasak voltak. Az alperessel egyezően hangsúlyozta, hogy különösen fontos, hogy a serdülő korosztály a szülőktől való elszakadás időszakában egészséges magatartási modelleket lásson, és a szexuális magatartással kapcsolatos kérdésekre megfelelő választ kapjon. A felperesnek az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabálysértésekkel kapcsolatos okfejtését nem fogadta el, mert álláspontja szerint az alperes az anyagi és eljárási szabályokat

betartva járt el, a tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségének is eleget téve. Megállapította, hogy az alperes a szankció kiszabásánál valamennyi releváns körülményt feltárt, mérlegelt és a besorolási szabályok megsértésének ismétlődő jellegére figyelemmel, valamint a felek közötti MSZ-ben meghatározottak szerint a műsorszolgáltatási jogosultság gyakorlásának 225 perc időtartamú felfüggesztése nem jogsértő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával kereseti kérelme teljesítését kérte, utalva a műsorszámok besorolásának alapelveit rögzítő 1494/2002. (X.17.) számú alperesi állásfoglalásra, azzal, hogy a perbeli műsorszám megfelelt a II. kategóriára vonatkozó elvárásoknak. Kiemelte, hogy a 12-16 éves korosztály tanulmányai során már az iskolában megismerkedik a gyermeknemzéssel, azt biológiai folyamatként tanulja és nem az érzelmi oldalról kap ismereteket, ezért a műsorban elhangzó és kifogásolt kijelentések e korosztály számára új információval nem szolgálhattak. Hangsúlyozta, hogy a műsorszámnak nem volt célja a szexuális felvilágosítás, nem kívánt ezzel összefüggésben sem kérdéseket, sem válaszokat megfogalmazni és egyik szereplőt sem állította be olyannak, akit a védendő korosztály eszményképének tekinthetne; valamint nem mutatott be követendő példát, nem ébresztett azonosulási igényt. Ezt meghaladóan az eljárás során tett nyilatkozataiban foglaltakat azok megismétlése nélkül változatlan tartalommal fenntartotta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint fogalmilag kizárt a perbeli műsorszám II. kategóriába való sorolása, mivel abban mindvégig a szexualitásra közvetlenül utaló képi és verbális elemek jelentek meg. A kiskorúak számára a bemutatott attitűdök mintaként szolgálhatnak, nagymértékben kedvezőtlenül befolyásolhatják szemléletüket, világlátásukat, fejlődésük irányát.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340.§-ának (5) és (6) bekezdései alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése szerint a felperesi fellebbezés és alperesi ellenkérelem korlátai között eljárva vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelően a rendelkezésre álló peradatok és bizonyítéknak egyenként és a maguk összességében való értékelése alapján a tényállást helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetései okszerűek, amelynek eredményeként a felperesi kereset elutasítása megalapozott és jogszerű. A felperes fellebbezésében az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseti kérelmében foglaltakhoz képest olyan új tény, illetve körülmény vagy bizonyítékot nem jelölt meg, amely az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását eredményezhetné.

Mindezek folytán a másodfokú bíróság a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése alapján helyes indokainál fogva helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A fellebbezésben foglaltak alapján az ügy érdemét illetően a következőkre mutat rá a Fővárosi Ítéltábla Az Rttv. 5/B. §-ának (2) bekezdése szerint azt a műsorszámot kell II. kategóriába sorolni, amelyik a 12 éven aluli nézőben félelmet kelthet, illetve amelyet koránál fogva nem érthet meg, vagy félreérthet. Az ilyen műsorszám minősítése 12 éven aluliak számára a megtekintése nagykorú felügyelete mellett ajánlott. Az a műsor, amelyet a kiskorú a nagykorú magyarázatával sem érthet meg, vagy így is félreértheti - mert korából eredően nem elég fejlett annak befogadásához - nem tartozik a II. kategóriába.

Az Rttv. 5/B. §-ának (3) bekezdése értelmében III. kategóriába tartozik az a műsorszám, amely alkalmas a 16 éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus. Az ilyen műsorszám minősítése: 16 éven aluliak számára nem ajánlott, és ennek megfelelő jelzéssel 21.00 és 05.00 óra között sugározható.

A jogalkotó az Rttv. kiskorúak védelméről szóló rendelkezéseiben, míg az alperes a felperes által hivatkozott 1494/2002. (X.17.) számú állásfoglalás megalkotása során arra törekedett, hogy lehetőleg minden olyan - a különböző médiumok felől érkező - negatív hatástól megvédje a kiskorúakat, amely alkalmas arra, hogy testi, szellemi vagy erkölcsi fejlődésüket károsan befolyásolja. A műsorszámok kategorizálása összességében a gyermekek és a fiatalok védelmére okot adó jelenségek számától, azok minőségétől, színvonalától, szövegezésétől, képi megjelenítésétől, magyarázattal vagy magyarázat nélkül történő megértésüktől, valamint a kiskorúak személyiségfejlődését és értékrendjének kialakulását befolyásoló hatások értékelésétől függ. Ennek megfelelően mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság döntésében a fentebb hivatkozott kritériumoknak megfelelően értékelte a vizsgált műsorszámot, amellyel a másodfokú bíróság egyetértett, mert abban a magasabb korhatári kategóriába való besorolást megalapozó elemek egyértelműen fellelhetőek voltak. E körben megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperes vizsgálattal érintett talk show műsora provokatív és szenzációhajász szellemiségével, sokszor destruktív magatartásminták közvetítésével, továbbá a kényes, érzékeny problémakörök feldolgozási módjával már több alkalommal eredményezte a kiskorúak védelmében hozott törvényi rendelkezések megsértését. A műsorszám tematikájában - a magasabb nézettség elérése érdekében - tetten érhető az a tendencia, miszerint dominál a meghökkentő és provokatív témák kiválasztása, amelyeket rendszerint figyelemfelkeltésül a műsorvezetőkbe is beszerkesztik. A perbeli esetben - ... és a meghívott hölgyvendégek részéről is kihangsúlyozottan - az átlagostól eltérő szexuális viselkedési formák és az ehhez való sajátos viszonyulás került olykor teljes nyíltsággal kibeszélésre. E hatás fokozása érdekében a műsorvezető kérdéseivel elősegítette a szokványosnak egyáltalán nem nevezhető témák részletező kifejtését, bemutatását. A viccesnek

szánt párbeszédekben elhelyezett közönséges kifejezések, kettős értelmet hordozó hasonlatok használata sem megengedhető. Ugyanakkor a bemutatott magatartásokkal összefüggően elhangzott kritikai megnyilvánulások hangsúlyozása nem történt meg. Mindezek figyelembevételével az alperes és az elsőfokú bíróság által is kifogásolt és aggályos jelenetek és elemek nem kaphattak volna helyet a II. korhatári kategóriába sorolt műsorszámban, mivel az lényegében felnőttekhez szólt és ezért nyilvánvalóan nem megfelelő időpontban került közzétételre.

A „show műfaj” valamely érzékeny kérdéskör feldolgozására, annak felelősségteljes feltárására, a deviáns magatartásformák nevelő, tanító, figyelemfelkeltő célzattal való bemutatására sok esetben a meghívott személyek megnyilvánulásai okán, avagy a felhasznált dramaturgiai megoldások miatt - nem nyújt megfelelő teret. A műsorszámban alkalmazott módszer a védeni kívánt értékek szempontjából erősen káros fejlődési hatás kiváltására volt alkalmas, annak ellenére, hogy a kiskorúak testi, szellemi, erkölcsi fejlődése olyan szempont, amely inkább az óvatosságra, a visszafogottságra kell, hogy sarkallja e televíziós műfaj szerkesztőit. A vizsgált adás ... személyével összefüggésben foglalkozott a szexuális szabadság különböző formáival. Az e téma iránt leginkább fogékony generáció a nemi érés időszakában lévő 12/14-16 év közötti korosztály. Erkölcsi fejlődésük, nemi identitásuk kialakulásában fontos szerepe van a pár- és nemi kapcsolatokat érintő felvilágosításnak, vagy őszinte beszélgetéseknek. Ebből a szempontból azonban nem közömbös, hogy a szexualitásról családi vagy iskolai körben, tárgyilagos módon esik szó, vagy ezt nélkülöző, show elemeket felvonultató, az intimitásról, a gyermeknemzésről, a szexuális kapcsolatról nyíltan, érzelmi kötődés, felelősségérzet nélküli beszélgetésekben. A perbeli esetben a téma felvetése, bemutatása a szenzáció és pikantéria, olykor deviancia hangsúlyozásával történt, amely alkalmas volt arra, hogy a szilárd támpontokat adó felvilágosítás helyett a kiskorú nézőkben a bizonytalanságot fokozza. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy minden alapot nélkülöz a felperesnek a jogsértés hiányára alapított védekezése.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes szankcionálása az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdésében foglaltakon túl a felek közötti MSZ-ben írtak figyelembevételével jogszerű volt. Az alperes a jogsértés megállapítására vonatkozó álláspontját részletesen kifejtette, a kritikus részeket az időpont megjelölésével kiemelte, mindezzel megindokolta - összhangban a MSZ hivatkozott előírásaival - az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés c) pontja szerinti szankciót. A jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, valamint a korábban alkalmazott szankcióknak a felperesi műsorszolgáltatásra gyakorolt hatástalanságára tekintettel a műsorszolgáltatási jogosultság felfüggesztésének időtartama nem tekinthető eltúlzottnak.

A felperes nem vitatta, hogy a kiskorúak védelmét szolgáló előírások megsértése miatt már több alkalommal elmarasztalta az alperes, így a fokozatosság elvének megfelelően került sor a perbeli súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazására. A felperes nem igazolt olyan körülményeket, amelyek a mérlegelés jogszerűségét

befolyásolnák, továbbá nem hivatkozott olyan tényre sem, amely az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdése szerinti más joghátrány alkalmazását alátámasztaná.

A Fővárosi Ítéltábla a sikertelenül fellebbező felperest a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú perköltségének a megfizetésére. A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46.§-ának (1) bekezdése értelmében - figyelemmel az Itv. alkalmazandó 39.§-ának (3) bekezdés c) pontjára - 36.000 forint; ennek viselésére a peresztes felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles.

Budapest, 2010. évi december hó 1. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Bacsa Andrea sk. előadó bírő
dr. Vitál-Eigner Beáta sk. bírő

A kiadmány hitelül:
tiszttviselő